

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Πρὸ ἐνενηήκοντα τριῶν ἐτῶν, τοῦ σωτηρίου ἔτους 1906 ἀρχομένου, ὁ ἅγιος Νεκτάριος, ἔχοντας μόλις ἐκδώσει τὸ τριακοστὸ ἑβδομο βιβλίο του, τὸν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειά του κυκλοφορηθέντα *Πανδέκτη τῶν θεοπνεύστων Ἀγίων Γραφῶν, Ἀντιόχου μοναχοῦ τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα*, ἔγραφε ἄσμενος πρὸς τὶς μοναχὲς τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀγίας Τριάδος Αἰγίνης· "Ὡς δῶρον πρωτοχρονιάτικον θὰ σᾶς στείλω εἰς ὅλας ἀπὸ ἐν ἀντίτυπον τοῦ Ἀντιόχου, ὅπως μοὶ εὐχηθῆτε, νὰ σᾶς προσφέρω ἐν ὅσῳ ζῶ κατ' ἔτος καὶ ἐν βιβλίον"¹. Σ' αὐτὴν τὴν μικρὴ καὶ ἄκρως χαρακτηριστικὴ περικοπὴ ἐκ τῶν κατηχητικῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἁγίου Νεκταρίου ὄχι μόνον διαζωγραφοῦνται εὐσυνόπτως τὰ φρονήματα τοῦ ἐλλογιμωτάτου πατρός, ἀλλὰ καὶ καταγράφεται ἓνα περιεκτικὸ "μανιφέστο" ποὺ χρήζει ἰδιαίτερας προσοχῆς· "εὐχηθῆτέ μοι νὰ σᾶς προσφέρω ἐν βιβλίον κατ' ἔτος"· ἰδοὺ ποία ἡ ἐπιούσιος προσδοκία τοῦ ἁγίου Νεκταρίου, προσεπιμαρτυρουμένη -πέρα τῶν ἄλλων- ἐξ ὧν παρεμφερῶς σημειώνει σὲ ἄλλην ἐπιστολὴν του· "Εὐχεσθε πρὸς τὸν Κύριον, ὅπως μὲ φωτίζη εἰς ἐργασίαν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ πρὸς συγγραφὴν ὠφελίμων ἔργων [...] Νὰ μοὶ εὐχηθῆτε νὰ τὰ τυπώσω ὅλα. Ἦδη ἀσχολοῦμαι εἰς τελείωσιν καὶ ἀποπεράτωσιν ἑνὸς ἔργου, τοῦ ὁποίου τὴν ἀρχὴν ἔκαμα ἀπὸ τὸ Κάϊρον [...] Συγχρόνως καταγίνομαι καὶ εἰς τὴν διασκευὴν καὶ ἐπεξεργασίαν διαφόρων πραγματειῶν, τὰς ὁποίας εἰσέτι δὲν ἐδημοσίευσα, ὅπως ὥσι καὶ αὐταὶ ἔτοιμοι πρὸς ἐκδοσιν, ὅταν ὁ Θεὸς ἀποστείλῃ τὰ ἐλέη Του"². Παλαιός, μάλιστα, μαθητὴς τοῦ ἁγίου στὴν Ριζάρειο, ἐνθυμεῖται χαρακτηριστικῶς ὅτι κατὰ τὶς κυριακάτικες ἐπισκέψεις τῶν κηδεμόνων στὴ Σχολή "...ἡ δὲ ἀκόμη περισσότερα εὐτυχία του ἦτο, ὅταν εἶχεν ἐκδώσει πρόσφατον σύγγραμμά του καὶ τὸ ἐδώρει εἰς κάθε οἰκογένειαν"³.

Κατὰ τὸ ἀγόμενο χρονικὸ ὁρόσημο, ἰδιαίτερος μάλιστα σὲ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποία ὁ ἅγιος Νεκτάριος ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀναγνωρίζεται παγκοίνως ὡς "ὁ ἅγιος τοῦ αἰῶνός μας", ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ ἄπειρα θαύματα καὶ ἡ ἐν γένει ὀσιακὴ φυσιογνωμία του διέδραμαν τὴν Οἰκουμένη, τὸ ταπεινὸ σωματεῖό μας, ὁ αἰγινήτικὸς Σύλλογος πρὸς διάσωση τῆς πολιτιστικῆς μας κληρονομιάς καὶ παράδοσης, ὡς τοπικὴ ἐστία πολιτισμοῦ περὶ τὰ γράμματα καὶ τὶς τέχνες ἐνδιατρίβουσα, αὐτὴν ἀκριβῶς, τὴν ἐν πολλοῖς παραγνωρισμένη, διάστασι τῆς προσωπικότητος τοῦ ἁγίου μας ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξάρει. Καθ' ὅλο τὸ διαρρεῦσαν ἔτος, ἔτος ἀφιερωμένο ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν μας στὸν ἅγιο Νεκτάριο, ὑπ' αὐτὴν τὴν προοπτικὴν ἀποπειραθήκαμε νὰ προσεγγίσουμε τὴν ἡγιασμένη μορφή του. Ἰσχυρὸ δὲ συναντιλήπτορα καὶ ἱκανὸ χειραγωγὸ εὔρομεν τὸν τιμώμενον ἀπόψε

¹. Τίτου Ματθαϊάκη, *Κατηχητικαὶ ἐπιστολαί*, σ. 116, ἐπιστ. 43 (ἀπὸ 8ης Ἰανουαρίου 1906).

². *Αὐτόθι*, σ. 114, ἐπιστ. 42.

³. Ἀγγέλου Νησιώτου, "Ἡ Ριζάρειος Σχολή", *Ριζάρειος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή 1844-1969. Πανηγυρικὸς τόμος ἐπὶ τῇ 125ετηρίδι αὐτῆς*, Ἀθῆναι 1969, σ. 119.

ποιμενάρχην ἡμῶν κ.κ. Ἱερόθεον, πού συστηματικῶς κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετία μᾶς ὑπομιμνήσκει ἀόκνως καὶ ἀκαταπονήτως τοῦτο τὸ χρέος· "Ἐχομεν -ἔγραφεν πρότρετα ὁ σεπτὸς γέρον- θησαυρὸν πολῦτιμον τὴν 'κληρονομίαν' τῶν συγγραφῶν τοῦ Ἀγίου, ἀριθμουμένων εἰς ἐξήκοντα περίπου βιβλία, τὰ ὁποῖα ἔγραψεν ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καταπονούμενος, 'ἐν ἀσθενείαις πολλάκις' καὶ οὐχὶ σπανίως 'ἐν λιμῷ καὶ δίψῃ', στερούμενος εἰς κρισίμους καμπὰς τοῦ βίου Του καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου. Ἠγάπα ὡς στοργικὸς πατήρ τὰ πνευματικά Του τέκνα, ἐννοῶ τὰ βιβλία Του -συνεχίζει ὁ ἴδιος-, καὶ ἐπεθύμει νὰ κυκλοφοροῦν τὸ δυνατόν περισσότερον οὐχὶ πρὸς δόξαν Αὐτοῦ ἀλλὰ διὰ νὰ σώζονται ψυχαὶ 'ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν' [...] Ἡ τοιαύτη βαθεῖα ἀγάπη πρὸς τὰς ἐξαιρέτους συγγραφάς Του εἰς ἐπιστημονικὴν ἀξίαν, θεολογικὴν ἐμβάθυνσιν, καλολογικὴν πληρότητα καὶ πνευματικὴν δύναμιν πρὸς οἰκοδομὴν, ἀνάνηψιν, μετάνοιαν καὶ καλὴν ἀλλοίωσιν τῶν ἀναγνωστῶν τῶν βιβλίων Αὐτοῦ, καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὴν διαθήκην Του ἐκ τῶν πρώτων, διὰ τὰ ὁποῖα λαμβάνει μέριμναν, ἀποτελεῖ ἀκριβῶς ἡ μέριμνα διὰ τὰς συγγραφάς καὶ τὰ βιβλία του. Γράφει σχετικῶς ὅτι ἐμπιστεύεται τὰ βιβλία ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν τὴν μοναδικὴν περιουσίαν τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε κατὰ τὴν ἐπὶ γῆς βιοτὴν Του, εἰς τὰς μοναχὰς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Του, μὲ τὴν ἐντολὴν τῆς ἐпанекδόσεως καὶ τῆς κυκλοφορίας πρὸς οἰκοδομὴν τῆς στρατευομένης Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας" ⁴. Εἶναι γεγονός -καὶ ἃς ἐπιτραπῇ ἐδῶ ἡ προσωπικὴ ἐξομολόγησις- ὅτι ὅταν, σὲ ὥρες σχολῆς, ἐντρυφοῦμε νηφαλίως στὶς κατὰ καιροὺς νουθεσίαις τοῦ ὀρητοῦ ποιμεναρχοῦ μας, διαπιστώνουμε -καὶ τὸ διακηρύττουμε ἡρέμα- πῶς ὅσα "ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει"⁵ μᾶς κληροδοτεῖ στὴ δύση τοῦ αἰῶνός μας, στοιχειοθετοῦν, ἄνευ ὑπερβολῆς, ἓνα δεύτερο πολῦτιμο θησαυρό, μιὰν ἄλλη σπουδαία πνευματικὴ κληρονομιά, τὴν ὁποία οἱ τῆς νεωτέρας γενεᾶς ἐκπρόσωποι καλούμεθα νὰ ἐγκολπωθοῦμε ὡς δαψιλῇ ἱερὰ παρακαταθήκη γιὰ τὴν ἐπερχομένη χιλιετία...

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Περιττεύει νὰ ἐπισημάνουμε τὴν πρόφροναν συμμετοχὴ μας στὴν ἀποψινὴ πανηγυρικὴ ἐκδήλωση, τὴν διοργανουμένη μὲ πρωτοβουλία τοῦ γεραροῦ Συνδέσμου τῶν ἐν Ἀθήναις Αἰγινητῶν, ὑπὸ τὸν συντονισμό τοῦ ἀγαπητοῦ συμπατριώτου κ. Διονυσίου Καλαμάκη, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὡς κατακλεῖδα τῶν ἐπὶ τῷ ἔτει τοῦ ἀγίου Νεκταρίου εἰδικῶν ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὡς εὐκαιρία γιὰ τὴν "οὐ κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα"⁶ ἀπόδοση τιμῆς πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ.κ. Ἱερόθεον. Ὁ ἡμέτερος Σύλλογος εὐτυχεῖ νὰ ἀναγνωρίζει ὡς μέλη του νέους Αἰγινῆτες καὶ Αἰγινήτισσες, τῆς ἡλικίας τῶν τριάκοντα περίπου ἐτῶν, ἐξ ὀνόματος τῶν ὁποίων ἐπιλέγουμε ταῦτα· τὸ ἔτος 1920 (κατὰ τὸ ὁποῖο ἐκοιμήθη μὲν ὁ προστάτης μας

⁴. Ἐκ τοῦ προλόγου τοῦ ἐγκολπίου ἡμερολογίου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης- Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίας Τριάδος (Ἀγίου Νεκταρίου) Αἰγίνης, ἔτους 1996.

⁵. Α' Κορ. α', 5.

⁶. Ρωμ. δ', 4.

ἅγιος Νεκτᾶριος, ἐγεννήθη δὲ ὁ σεβαστός μας ποιμενάρχης, ὁ μόνος ἐπίσκοπος τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας πού οἱ νεολαῖοι τῆς γενεᾶς μας διὰ ζώσης γνωρίσαμε καί ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐξακολουθοῦμε νὰ ποιμαινόμεθα), εὐδόκησε ὁ Θεὸς νὰ ἀποβεῖ ὁρόσημο καθοριστικό, πού μετὰ τὴν πάροδο ἱκανῶν χρόνων ἐπέπρωτο νὰ "βαστάζομεν -οἶονεῖ- ἐν σώματι" ὡς ἄλλο "στίγμα Κυρίου Ἰησοῦ"⁷. Καὶ εἶναι εὐκαιρον νὰ προσαχθεῖ ἐδῶ ἡ μαρτυρία Νικολάου τοῦ Καβάσιλα, ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ περὶ "ἀληθοῦς κοινωνίας" προσώπων, "ὅταν ἀμφοῖν τὸ αὐτὸ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον παρῇ"⁸. Στὸ λυκόφως τῆς δευτέρας πρὸς τὸ λυκαγὲς τῆς τρίτης μετὰ Χριστὸν χιλιετίας, πιστεύουμε ἀκραδάντως ὅτι ἡ σεμνοπρεπῶς ἐκφραζομένη ἀπόψε διπλῇ τιμῇ κάλλιστα προσήκει.

Ἀχιλλεὺς Γ. Χαλδαιάκης

⁷. Γαλ. ζ', 17.

⁸. Νικολάου Καβάσιλα, "Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Λόγος τέταρτος. Τίνα συντέλειαν αὐτῇ δίδωσιν ἡ ἱερὰ κοινωνία", P.G. 150, 600D.